

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sža/18/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200575
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7016200575.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a z členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: C. F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom provincia T., Afganská islamská republika, štátna príslušnosť afganská, národnosť paštúnka, posledný pobyt v krajine pôvodu: T., Afganistan, toho času bytom: J., zastúpený Centrom právnej pomoci, týka sa kancelárie Košice, Moyzesova 18, Košice, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková č. 6, 812 72 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-208-57/PO-Ž-2014 zo dňa 01.04.2016, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 3/2016-36 zo dňa 19. júla 2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/3/2016-36 zo dňa 19. júla 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie odporcu ČAS: MU-208-57/PO-Ž-2Q14 zo dňa 01.04.2016, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a súčasne mu poskytol podľa §13a a § 20 ods.4 zákona o azyle doplnkovú ochranu na dobu jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že preskúmal rozhodnutie odporcu v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom.

K námietke navrhovateľa, že aktivity navrhovateľa z pohľadu výkonu jeho zamestnania /tlmočníka/ bolo potrebné posúdiť ako politickú oponentúru voči praktikám a cieľom hnutia Taliban na území Afganistanu z dôvodu odmietnutia spolupráce s príslušníkmi Talibanu na oslobodení jeho príslušníkov z väzenského zariadenia uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, (najmä z výpovede navrhovateľa), že navrhovateľ s príslušníkmi Talibanu prišiel priamo do kontaktu iba pri tlmočení vo väznici, kde sa mu títo vyhrážali, pričom chodievali aj za jeho matkou a kontaktovali ju aj telefonicky. V konaní bolo podľa krajského súdu preukázané, že navrhovateľ nebol nikdy členom ani podporovateľom žiadnej politickej strany, organizácie, ani hnutia. Daná skutočnosť vyplynula z jeho výpovede. Rovnako nebol nikdy trestne stíhaný a v krajine pôvodu nemal žiadne problémy s bezpečnostnými, či inými zložkami štátu.

Krajský súd uviedol, že ak má byť prípad navrhovateľa posudzovaný z hľadiska Ženevského dohovoru z roku 1951 a navrhovateľ posudzovaný ako utečenec, tak musia byť naplnené jednak subjektívne a jednak objektívne prvky tohto pojmu súčasne.

V prípade navrhovateľa je tento subjektívny prvok naplnený v dôsledku určitej psychickej obavy z prenasledovania príslušníkmi hnutia Taliban, avšak v jeho prípade absentuje objektívny prvok, teda zdôvodnenie strachu z prenasledovania z dôvodov uvedených v tomto dohovore, ktorými sú rasa, náboženstvo, národnosť, príslušnosť k určitej sociálnej skupine alebo politický názor. Existencia tohto prvku je z hľadiska udelenia azylu podstatná, pričom krajský súd mal zato, že v prípade navrhovateľa nebola preukázaná z nižšie uvedených dôvodov.

K objektívnosti obáv krajský súd uviedol, že samotná obava, ako určitá pocitová kategória jedinca, sama o sebe nepostačuje pre udelenie azylu a v konaní musí byť preukázané, že obava je opodstatnená a že ide o obavu z prenasledovania z dôvodov uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle. Rovnako musí byť preukázaná aj kauzálna súvislosť medzi jeho opodstatnenou obavou z prenasledovania pre jeho rasu, národnosť, sociálnu skupinu alebo politické presvedčenie.

Podľa krajského súdu je nespochybniteľné, že navrhovateľ nikdy počas svojho pobytu v krajine pôvodu do priameho kontaktu s príslušníkmi hnutia Taliban (t.j. s neštátnymi aktérmi) neprišiel okrem svojho pôsobenia ako tlmočník vo väzenskom zariadení.

Z jeho výpovede rovnako vyplýva, že okrem ich slovných vyhrážok, teda zo strany príslušníkov hnutia Taliban, ktorí boli uväznení, sa nič nestalo. Nemožno teda uzavrieť, že čelil priamej forme prenasledovania v zmysle § 2 písm. d) zákona o azyle zo strany neštátnych pôvodcov násilia pred opustením krajiny pôvodu. V jeho prípade nemožno hovoriť, žeby čelil nejakej forme prenasledovania zo strany neštátnych subjektov, ktoré by bolo možné podriaďiť pod pojem utečenca v zmysle Konvencie a zákona o azyle.

Navrhovateľovi sa príslušníci Talibanu, s výnimkou výkonu tlmočenia vo väznici v Parwane, nikdy priamo nevyhrážali, nikdy ho osobne nekontaktovali, ani nezastrašovali. Daná skutočnosť je podľa krajského súdu podstatná pri skúmaní objektívneho prvku. Ani počas vykonávania tlmočenia neprišiel k žiadnej ujme a takisto nevyplýva, žeby bol nejakým spôsobom ohrozený.

Tlmočenie vo väzenskom zariadení vykonával od 27.03.2009 do 13.10.2013, pričom v danom období neuvádzal nijaké osobné problémy s Talibanom, či inými subjektmi pôsobiacimi v Afganistane. Po ukončení tlmočenia v októbri 2013 až do odchodu z krajiny pôvodu začiatkom júna 2014, čo je približne 8 mesiacov sa nachádzal v Kábule, avšak nič z toho, čo navrhovateľ počas konania uviedol, nenasvedčuje tomu, že by bol psychicky, či fyzicky zastrašovaný Talibanom. Dané vyplýva jednoznačne z jeho výpovede.

V tejto súvislosti krajský súd poukázal na rozsudok ESLP vo veci H.A.B. vs. Spojené kráľovstvo, v zmysle ktorého jedinci, ktorí sú vnímaní ako podpora pre medzinárodné spoločenstvo, môžu preukázať skutočné a osobné riziko zo strany Talibanu v závislosti od konkrétnych okolností prípadu, povahy ich spolupráce s medzinárodným spoločenstvom a ich profilu. Dané však nemožno zovšeobecňovať na každého takéhoto jedinca. V danom prípade bol ESLP presvedčený, že sa nepreukázalo, že každý s napojením na OSN alebo americké ozbrojené sily, a to aj v Kábule, môže byť považovaný za osobu,

ktorej hrozí reálne nebezpečenstvo zaobchádzania v rozpore s článkom 3 Európskeho dohovoru a ochrane ľudských práv a základných slobôd bez ohľadu na profil osoby alebo aj to, či naďalej pracuje pre medzinárodné spoločenstvo.

Teda pri posudzovaní činnosti navrhovateľa pre americké ozbrojené sily ako tlmočníka bolo potrebné podľa krajského súdu zohľadňovať jednak profil osoby, ako aj tú skutočnosť, či naďalej pracuje pre medzinárodné spoločenstvo, ako aj to, či napojením na tieto zložky u neho hrozí reálne nebezpečenstvo zaobchádzania.

Z odporcom získaných správ vyplýva, že jedinci, ktorí spolupracovali s vnútroštátnymi alebo zahraničnými vládami, podnikmi a orgánmi pomoci v Afganistane, vrátane UNHCR, sú vystavení riziku zavraždenia, obťažovania, ako aj prenasledovania v dôsledku ich vnímanej spolupráce s cudzincami, avšak vo všeobecnosti platí, že ukončenie ich pracovného pomeru alebo premiestnenia sa túto hrozbu zruší ak neexistujú špecifické faktory, ktoré tomu bránia. Riziko u týchto osôb je podstatne väčšie u jedincov mimo Kábulu, respektíve u osôb, ktoré spolupracujú s týmito inštitúciami v mieste bydliska.

V posudzovanej veci podľa krajského súdu nie je bez významu, že navrhovateľ má trvalý pobyt v Kandaháre, žil u svojej tety v Kábule, pričom prácu tlmočníka, ktorú ukončil v roku 2013, vykonával mimo svojho bydliska, konkrétne v okrese Bagram, v provincii Parwan. Takisto nie je bez významu tá skutočnosť, že jeho teta, ktorá sa chválila jeho pôsobením, že jej synovec pracuje ako tlmočník, nikdy nečelila kvôli jeho práci hrozbe zo strany Talibanu, ani nebola ich príslušníkmi kontaktovaná. Jedinou takouto jeho rodinnou príslušníčkou je jeho matka, ktorá bola kontaktovaná telefonicky a ktorá aj upozornila syna, aby sa nevracal domov. Avšak ani ona osobne nečelila prenasledovaniu zo strany príslušníkov hnutia Taliban.

Takisto v posudzovanej veci podľa krajského súdu nie je bez významu, že navrhovateľ neutrpel nijakú ujmu v čase, kedy skutočne vykonával funkciu tlmočníka, túto ujmu neutrpela ani jeho rodina, okrem slovných vyhrážok. Takisto neutrpel túto ujmu ani po tom, čo prestal vykonávať funkciu tlmočníka, aj keď bol v krajine pôvodu približne 8 mesiacov až do svojho odchodu. Počas tohto obdobia nebol kontaktovaný, ani mu nebolo ublížené zo strany hnutia Taliban, čím je daná len veľmi malá pravdepodobnosť, žeby mu hrozila nejaká ujma aj v súčasnosti, keď už ako tlmočník nepracuje.

Rovnako sa možno podľa krajského súdu stotožniť s konštatáciou odporcu týkajúcou sa rozsahu obáv navrhovateľa z príslušníkov hnutia Taliban, nakoľko ak by jeho obavy z toho, že mu ublížia, že spolupracuje s príslušníkmi amerických ozbrojených síl, boli značné tak by zanechal práce tlmočníka z dôvodu danej obavy ihneď po tom, čo sa o takom niečom dozvedel. Teda jeho strach a obava z hnutia Taliban nebola takej intenzity, aby opustil prácu tlmočníka. Rovnako sa ani neobrátil na príslušné orgány.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti podľa krajského súdu možno preto súhlasiť so záverom odporcu, že navrhovateľ nečelil žiadnemu prenasledovaniu, ba ani žiadnemu stupňujúcemu nátlaku zo strany neštátnych subjektov.

Krajský súd poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci svojej rozhodovacej činnosti definoval sociálnu skupinu v zmysle § 8 zákona o azyle ako skupinu osôb, ktorá sa vyznačuje spoločnou charakteristikou, objektívne danou alebo ktorú spoločnosť aspoň takto vníma. Táto charakteristika má spravidla povahu vrodenej, nezameniteľnej podoby alebo postavenia spoločenských zvyklostí a obyčají, poprípade zhodnej sexuálnej orientácie, ktorá je pre inakosť v menšine. Teda výkon povolania tlmočník nespĺňa danú charakteristiku sociálnej skupiny v zmysle zákona o azyle a preto nemožno prípad navrhovateľa subsumovať pod prenasledovanie z dôvodu príslušnosti k sociálnej skupine.

Existuje tu však prináležitosť navrhovateľa k rizikovej skupine (tlmočníci pracujúci pre medzinárodné zložky v Afganistane) a z nej vyplývajúce určité bezpečnostné riziká majú svoje miesto pri posúdení, či žiadateľ spĺňa predpoklady pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Krajský súd konštatoval, že odporca sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal aj nedostatkom, ktorý mu bol vytknutý v rozhodnutí najvyššieho súdu v prechádzajúcom konaní, a to posudzovaním možnosti prenasledovania navrhovateľa neštátnymi subjektmi z dôvodu prisudzovaného politického presvedčenia v súvislosti s tlmočnickou činnosťou pre americkú armádu vychádzajúc aj z Príručky UNHCR, podľa ktorej pri vyhodnocovaní potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Afganistanu z augusta 2013 vyplýva, že existujú tzv. potenciálne rizikové profily osôb, medzi ktoré vymenúva príručka aj tlmočníkov a v danom prípade je možné z hľadiska tohto členenia ich zaradiť k civilistom spojených alebo vnímaných ako podporujúcich Afganské národné bezpečnostné sily alebo medzinárodné vojenské sily. Autor správy uvádza, že na základe analýzy sa domnieva, že v závislosti od jednotlivých okolností prípadu, osoby spojené alebo vnímané ako podporujúce vládu alebo medzinárodné spoločenstvo vrátane medzinárodných vojenských síl, môžu potrebovať medzinárodnú ochranu utečencov z dôvodu ich (vnímaného) politického názoru.

Hlavnú úlohu teda pri posudzovaní každého prípadu zohrávajú individuálne okolnosti prípadu konkrétneho žiadateľa. Iba domnienka, že osoba s prisudzovaným politickým názorom môže potrebovať medzinárodnú ochraňuje nepostačujúca pre udelenie azylu.

Podľa krajského súdu bolo možné uzavrieť, že navrhovateľ nebol vystavený prenasledovaniu z dôvodov zastavania určitých politických názorov, či už priamych alebo mu prisudzovaných, čím neboli splnené ani z tohto pohľadu podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 8 zákona o azyle.

Príslušnosť navrhovateľa k jednej z rizikových skupín podľa krajského súdu neznamena samo osebe poskytnutie medzinárodnej ochrany vo forme azylu, pričom daná príslušnosť môže byť zohľadnená aj vo forme inej medzinárodnej ochrany, t.j. poskytnutá doplnková ochrana.

Preto mal súd zato, že poskytnutie medzinárodnej ochrany navrhovateľovi vo forme poskytnutia doplnkovej ochrany zohľadňuje závery plynúce z daného odporúčania uvedeného v Príručke UNHCR, pričom zo strany správneho orgánu, vzhľadom na vyššie uvedené, boli v plnom rozsahu zohľadnené individuálne okolnosti žiadateľa, ako aj jeho súnáležitosť k rizikovej skupine (tlmočníci).

Pokiaľ v rozsudku sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015 Najvyšší súd SR mal zato, že námietka navrhovateľa je dôvodná, nakoľko odporca nezohľadňoval závery uvedené v príručke UNHCR, v zmysle ktorej treba považovať osoby (t.j. spolupracovníkov armády, či medzinárodných síl, výslovne sa hovorí aj o tlmočníkoch) za spôsobilé na medzinárodnú ochranu vo forme azylu, z dôvodu ich politického (imputovaného) presvedčenia, mal krajský súd za to, že odporca danú skutočnosť vo svojom rozhodnutí zohľadnil a so skutočnosťami plynúcimi z danej príručky, sa vo svojom rozhodnutí náležite vypořiadal, čím odstránil daný nedostatok.

Rovnako mal krajský súd zato, že odporca zohľadnil jednotiacu dejovú líniu vo výpovedi navrhovateľa a skutočnosti ním uvádzané nepovažoval za nedôveryhodné a nevyvodzoval ich ako nepravdivé. Ba naopak, navrhovateľom uvádzané skutočnosti zohľadňoval a z nich vyvádzal v súlade s medzinárodnými dohovormi a zákonom o azyle a na ich základe dospel k záveru, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené dôvody pre udelenie azylu v zmysle § 8 a § 10 zákona o azyle.

Krajský súd konštatoval, že odporca svojím rozhodnutím nenarušil zásadu prijatú v rámci judikatúry najvyššieho súdu „benefit of doubt“, keďže vychádzal zo skutočností uvádzaných navrhovateľom ako zo smerodajných, pričom vo svojom rozhodnutí sa náležite zaoberal týmito v ich jednotlivosti, ako aj vo vzájomných súvislostiach, rešpektujúc ich jednotnú dejovú líniu, z ktorej je možné vychádzať a túto aj hodnotiť.

Pokiaľ sa týka tzv. imputovaného politického presvedčenia, aj s danou skutočnosťou sa odporca vo svojom rozhodnutí vypořiadal a náležite zdôvodnil, prečo dané nemožno považovať za politický názor v zmysle § 8 zákona o azyle, čím ani z tohto pohľadu nie je splnená podmienky pre udelenie azylu navrhovateľovi.

Krajský súd konštatoval, že odporca sa v napadnutom rozhodnutí vypořiadal so všetkými mu vytýkanými nedostatkami uvedenými najvyšším súdom v ostatnom zrušujúcom rozhodnutí. Odporca sa podrobne zaoberal všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie vo veci, krajský súd preto jeho rozhodnutie v časti výroku o neudelení azylu ako vecne správne potvrdil podľa § 250q ods. 3 O.s.p..

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie a to z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP, teda z dôvodov, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odvolaní namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Má za to, že námietky navrhovateľa prezentované v konaní pred krajským súdom boli spôsobilé privodiť zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že v konaní pred odporcom ako aj v konaní pred prvostupňovým súdom preukázal, že bol prenasledovaný na základe jemu prisudzovaného politického presvedčenia. Navrhovateľ sa ako bývalý tlmočník spolupracujúci s americkou armádou v prípade návratu do Afganistanu obáva prenasledovania zo strany nešťátnych pôvodcov - hnutia Taliban, spočívajúceho v použití fyzického alebo psychického násillia, pričom štát mu preukázateľne nebude schopný zabezpečiť ochranu. Oprávnenosť obáv navrhovateľa potvrdzujú všeobecne dostupné informácie o krajine pôvodu navrhovateľa. Vo veci navrhovateľa je zrejma jasná jednotliaca dejová línia, ktorú je potrebné interpretovať ako stupňujúci sa tlak voči nemu, ako to v predošlom priebehu konania skonštatoval aj Najvyšší súd SR. Navrhovateľ zdôraznil, že odmietol pomôcť Talibanom pri oslobodení ich príslušníkov, ktorí boli vo väzení, kde pracoval, preto sa zo strachu pred nimi po ukončení svojej práce tlmočníka prestal cítiť v krajine pôvodu bezpečne a rozhodol sa utiecť. Rodina mu oznámila, že ho hľadajú príslušníci Talibanu. Navrhovateľ teda nielen, že objasnil, z čoho plynú jeho subjektívne obavy z prenasledovania, ale poukázal aj na správy o Afganistane, ktoré takéto praktiky potvrdzujú. V prejednávanej veci bola teda preukázaná aj opodstatnenosť navrhovateľovho strachu z prenasledovania z dôvodu v zmysle § 8 zákona o azyle, t. j. imputovaného politického presvedčenia. Aktivity navrhovateľa (tlmočenie americkej armáde a odmietnutie spolupráce s príslušníkmi Talibanu na oslobodení príslušníkov Talibanu vo väzenskom zariadení), bolo nutné v azylovom konaní posúdiť ako politickú oponentúru voči praktikám a cieľom hnutia Taliban na území Afganistanu. Odporca a aj krajský súd tak nepostupovali, čím pochybili a vec nesprávne právne posúdili a dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nešťátni pôvodcovia (hnutie Taliban) navrhovateľa zastrašovali priamo vo väznici a aj následne po ukončení povolania tlmočníka prostredníctvom jeho matky. Hnutie Taliban si bolo vedomé tohto presvedčenia a oponentúry navrhovateľa, a preto sa mu aj vyhrážalo. Krajský súd vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Na základe všetkých uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd SR zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zo dňa 01.04.2016, ČAS:MU-208-57/PO-Ž-2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Poukázal na to, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 5Saz/58/2014 zo dňa 10.02.2015 potvrdil rozhodnutie odporcu. Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sa navrhovateľ odvolal a následne Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015 v časti o neudelení azylu zrušil vec a vrátil ju odporcovi na ďalšie konanie.

Odporca nanovo vykonal dokazovanie a dňa 01.04.2016 vydal rozhodnutie sp. zn. ČAS: MU-2018-57/PO-Ž-2014 o neudelení azylu a poskytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi (ďalej len „napadnuté rozhodnutie odporcu“). Odporca v napadnutom rozhodnutí, ako aj vo svojom vyjadrení dostatočným spôsobom zdôvodnil, že na základe výpovede navrhovateľa ako aj dostupných informácií o krajine pôvodu nemožno navrhovateľovi imputovať politické presvedčenie. V krajine pôvodu nebol navrhovateľ objektívne prenasledovaný z dôvodu jeho politického presvedčenia. Po bezproblémovom ukončení tlmočnickej práce sa bez akýchkoľvek problémov zdržiaval v Kábule u svojej tety, t.j. sám využil možnosť presídlenia. Prvým najdôležitejším argumentom odporcu ako aj súdu prvého stupňa je fakt, že vyhrážky Talibanu počas tlmočenia boli ojedinelé, resp. primerané výkonu povolania (navrhovateľ sa musel ako tlmočník - profesionál s nimi pri výkone pracovnej činnosti vysporiadať) a tieto neboli preukázateľne uskutočnené na osobe navrhovateľa, preto uvedené nemožno klasifikovať ako stupňujúci sa tlak na osobu navrhovateľa, ktorý by bol neznesiteľný pre osobu navrhovateľa, a ktorý by vážne porušoval jeho práva. Po druhé, pre udelenie azylu je nielen potrebné objektívne dokázať, že navrhovateľ bol prenasledovaný v zmysle § 2 písm. d) zákona o azyle, ale prenasledovanie musí byť nespochybniteľné naviazané na jeden z dôvodov uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle.

Navrhovateľ svojou výpoveďou v konaní nepotvrdil splnenie podmienok pre udelenie azylu, a odporca po náležitom dokazovaní aj v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu nezistil také relevantné informácie o krajine pôvodu, ktoré by boli schopné zmeniť jeho doterajší právny názor. Taktiež, zo str. 10 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že tvrdenia právnej zástupkyne ohľadne informácií o krajine pôvodu neboli korektné. Odporca sa v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015 zaoberal obavami navrhovateľa, ako aj zhodnotenia, či bol navrhovateľ oponentom Talibanu. Aj keď odporca a prvostupňový súd nemajú rovnaký právny názor o stupňujúcom sa tlaku na osobu navrhovateľa (ako navrhovateľ a Najvyšší súd SR), v navrhovateľovom prípade však nemožno spochybniť objektívny fakt odôvodnený odporcom a podporený prvostupňovým súdom o tom, že tlak (stupňujúci sa / primeraný) nie je v priamej príčinnej súvislosti s politickou oponentúrou, čo je najhlavnejším zákonným predpokladom pre udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle. Odporca vykonal potrebné dokazovanie v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu, na základe ktorého vec právne posúdil, preto v konaní nemožno namietať vadu konania.

Podľa názoru odporcu nie je vadou konania, ak odporca po vykonaní dokazovania, ktoré mu najvyšší súd uloží a po zvážení všetkých skutočností (individualít) prípadu, rozhodne o neudelení azylu. Správna úvaha odporcu je v súlade s vyjadreným názorom Najvyššieho súdu: „V ďalšom konaní bude podľa názoru Najvyššieho súdu potrebné, aby odporca rozhodol o udelení/neudelení azylu po doplnení dokazovania uvedeným smerom apo zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností.“ (10Sža/38/2015, str. 19).

Podľa odporcu je potrebné pristúpiť k objektívnemu výkladu informácií o krajine pôvodu, ktoré sa vždy musia posudzovať s ohľadom na konkrétny prípad žiadateľa, čo odporca, s ohľadom na každého žiadateľa o udelenie azylu zvlášť, uskutočňuje. Odporca dal napadnutým rozhodnutím dostatočnú odpoveď na to, že navrhovateľom vyjadrené obavy nemožno subsumovať pod zákonné dôvody na udelenie azylu.

K námietkam navrhovateľa týkajúcim sa posudzovania veci krajským súdom uviedol, že odporca sa plne stotožňuje s právnym záverom krajského súdu, ktorý na základe dokazovania vec správne právne posúdil.

Vzhľadom na uvedené ako aj na predchádzajúce vyjadrenia odporcu navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Napadnutým rozhodnutím ČAS: MU-208-57/PO-Ž-2014 zo dňa 01.04.2016 odporca podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky, poskytol mu však doplnkovú ochranu.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva z Konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len Ženevská konvencia) a zo zákona o azyle.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ o udelenie azylu požiadal z dôvodu, že pracoval ako tlmočník a stalo sa mu, že sa mu vo väzení pri tlmočení vyhrážali Talibanci, že ak ho niekde nájdu, tak ho zabijú. Chodievali aj za jeho matkou a kontaktovali ju aj telefonicky. Po skončení práce tlmočníka sa preto necítil v bezpečí, zdržiaval sa iba v Kábule, do Kandaháru nechodieval. V prípade návratu do krajiny pôvodu sa obáva príslušníkov Talibanu kvôli tomu, že pracoval ako tlmočník a tiež k celkovej bezpečnostnej situácii v krajine. Iné dôvody svojej žiadosti neuviedol.

Odporca na základe výpovede navrhovateľa a všetkých dostupných informácií mal za to, že tento nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR, keďže v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

K obave žiadateľa z toho, že po návrate do krajiny pôvodu by mohol byť ohrozený, respektíve zabitý príslušníkmi Talibanu z dôvodu, že v minulosti tlmočil pre americkú armádu, odporca konštatoval, že ak žiadateľ neutrpel nijakú ujmu v čase, kedy skutočne pracoval ako tlmočník, ani jeho rodina, okrem slovných výstrah neutrpela nijakú ujmu a ani v čase, kedy už ako tlmočník nepracoval, ale nachádzal sa v krajine pôvodu, nebol Talibanom kontaktovaný a atakovaný, je len veľmi málo pravdepodobné, respektíve skôr nepravdepodobné, že by mu hrozila nejaká ujma v súčasnosti, keď už ako tlmočník nepracuje.

Ohľadne prenasledovania navrhovateľa v Afganistane z dôvodu jeho politického presvedčenia, respektíve z dôvodu zastavania určitých politických názorov alebo z dôvodu uplatňovania politických práv a slobôd konštatoval, že tento nebol v krajine pôvodu politicky aktívny, čo aj sám potvrdil.

Dodal, že pre úplnosť posudzoval aj možnosť prenasledovania nešťatnými subjektami z dôvodu prisudzovaného politického presvedčenia v súvislosti s tlmočnickou činnosťou pre americkú armádu, avšak z usmernenia, respektíve Príručky UNHCR, týkajúcej sa oprávnenosti pri vyhodnocovaní potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Afganistanu z augusta 2013 vyplýva, že existujú tzv. potenciálne rizikové profily osôb, medzi ktorých príručka vymenúva niektoré takéto skupiny a žiadateľa, ako bývalého tlmočníka, je možné z hľadiska tohto členenia zaradiť k „civilistom spojených alebo vnímaných ako podporujúcich Afganské národné bezpečnostné sily alebo medzinárodné vojenské sily“.

V zmysle tejto Príručky protivládne elementy mali údajne sa vyhrážať a zaútočiť na afganských civilistov, ktorí pracujú pre medzinárodné bezpečnostné sily ako vodiči, tlmočníci alebo ako iné civilné kapacity. Autor správy (UNHCR) uvádza, že na základe predchádzajúcej analýzy sa domnieva, že v závislosti od jednotlivých okolností prípadu, osoby spojené alebo vnímané ako podporujúce vládu alebo medzinárodné spoločenstvo, vrátane medzinárodných vojenských síl, môžu potrebovať medzinárodnú ochranu utečencov z dôvodu ich (vnímaného) politického názoru.

Podstatný význam pri posudzovaní nároku na udelenie štatútu utečenca zohrávajú, tak ako to vyplýva aj z textu príručky UNHCR, individuálne okolnosti prípadu konkrétneho žiadateľa. Samotná domnienka, že osoba s prisudzovaným politickým názorom môže potrebovať medzinárodnú ochranu je preto nedostatočná pre udelenie azylu. Zdôraznil, že správny orgán posudzoval všetky dôvody uvedené žiadateľom v azylovom konaní, pričom v priebehu konania nič nenasvedčovalo tomu, že by žiadateľ v krajine pôvodu čelil prenasledovaniu v súvislosti s vnímaným (prisudzovaným) politickým názorom, nakoľko počas pobytu v Afganistane ho nekonfrontoval nijaký subjekt, či už fyzická osoba alebo predstavitelia napríklad Talibanu a nečelil v krajine nijakým reálnym problémom, ktoré by súviseli či už s jeho prácou tlmočníka alebo všeobecne s jeho osobou. Neexistuje indícia, ktorá by čo i len naznačovala, že mu bolo spoločnosťou, respektíve časťou spoločnosti prisudzované nejaké politické presvedčenie, či názor. Z tohto dôvodu správny orgán prenasledovanie z dôvodov zastavania určitých politických názorov vylúčil. Správny orgán okrem iného uviedol, že Príručka UNHCR nie je právne záväzný dokument a ide o publikáciu, obsahujúcu názory a stanoviská. Pokiaľ sa týka Afgancov, žiadajúcich o azyl a zároveň patriacich do jednej z potenciálnych rizikových skupín Príručka uvádza len, že môžu

potrebovať medzinárodnú ochranu, pričom zákon o azyle pozná dve formy medzinárodnej ochrany - udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany, pričom Príručka nedefinuje, aká forma medzinárodnej ochrany má byť afganským žiadateľom poskytnutá, čo ponecháva v kompetencii zodpovedných národných štátnych orgánov s tým, že sa odvíja od individuálneho prípadu každej osoby. Mal za to, že v prípade žiadateľa poskytnutie doplnkovej ochrany plne vyhovuje odporúčaniu plynúcemu z Príručky UNHCR.

Odporca poukázal na rozsudok EŠLP z 9. apríla 2013 v prípade H. a B/v. Spojené kráľovstvo, v ktorom súd dospel k záveru, že jedinci, ktorí sú vnímaní ako podpora pre medzinárodné spoločenstvo môžu preukázať skutočné a osobné riziko zo strany Talibanu v závislosti od konkrétnych okolností prípadu, povahy ich spolupráce s medzinárodným spoločenstvom a ich profilu. Súd však nie je presvedčený, že sa preukázalo, že každý s napojením na OSN alebo americké ozbrojené sily, a to aj v Kábule, môže byť považovaný za osobu, ktorej hrozí reálne nebezpečenstvo zaobchádzania v rozpore s článkom 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bez ohľadu na profil osoby, alebo aj to, či naďalej pracuje pre medzinárodné spoločenstvo.

Odporca na základe uvedeného dospel k záveru, že navrhovateľ objektívne nečelil v krajine svojho pôvodu žiadnej forme prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, resp. nepreukázalo sa, že by v nej bol prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd, tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle, resp. z Konvencie. Preto dôvody jeho žiadosti, tak, ako ich uviedol a zdôvodnil v priebehu konania o azyle, nemožno považovať za relevantné z hľadiska udelenia azylu na území SR.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. októbra 2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického

alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Ustanovenie § 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azylanta, resp. slobodným deťom azylanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azylantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa v rámci opakovanej žiadosti o udelenie azylu rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezprávím 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Ustanovenie § 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a poskytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi. Navrhovateľ napadol tú časť rozhodnutia, ktorá sa týkala neudelenia azylu, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj rozhodnutie odporcu v napadnutej časti, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľov v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa navrhovateľa krajský súd, tak ako aj odporca pred ním, nedostatočne zistil skutkový stav veci s ohľadom na nedostatočné skúmanie jeho prenasledovania na základe jemu prisudzovaného politického presvedčenia. Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že ako bývalému tlmočníkovi spolupracujúcemu s ozbrojenými silami USA v prípade návratu do Afganistanu hrozí prenasledovanie zo strany neštátnych pôvodcov - hnutia Taliban, spočívajúce v použití fyzického alebo psychického násillia, pričom štát mu preukázateľne nebude schopný zabezpečiť ochranu.

Uvedená námietku navrhovateľa vyhodnotil odvolací súd s poukazom na odporcom doplnené dokazovanie po predchádzajúcom zrušení jeho rozhodnutia najvyšším súdom (rozsudok sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015) a vyvedené správne závery z takto doplneného dokazovania za nedôvodnú.

Za nedôvodnú považoval najvyšší súd aj námietku navrhovateľa, že odporca nerešpektoval právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozsudku sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015, (ktorým bol rozsudok krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 58/2014-28 zo dňa 10.02.2015 zmenený tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU - 208-29/PO-Ž-2014 zo dňa 05.11.2014 v časti o nedelení azylu bolo zrušené a vec bola vrátaná na ďalšie konanie) totiž vyplýva, že najvyšší súd odporcovi uložil v ďalšom konaní zaujať stanovisko k otázke hrozby možného prenasledovania z dôvodu prisudzovaného politického presvedčenia v súvislosti s tlmočnickou činnosťou prácou pre ozbrojené sily USA v kontexte odporúčania vyplývajúceho z Príručky UNHCR: Posudzovanie žiadosti žiadateľov o azyl z Afganistanu.

Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že odporca právny názor najvyššieho súdu rešpektoval, doplnil dokazovanie a po opätovnom výsluchu navrhovateľa a vykonanom dokazovaní okrem iného aj obsahom správ o krajine pôvodu navrhovateľa zaujal stanovisko k navrhovateľom vyjadreným obavám z prenasledovania nielen v kontexte odporúčania vyplývajúceho z Príručky UNHCR: Posudzovanie žiadosti žiadateľov o azyl z Afganistanu, ako aj v kontexte rozsudku EŠLP z 9. apríla 2013 v prípade H. a B. v. Spojené kráľovstvo.

Je nepochybné, že odporca posudzoval aj možnosť prenasledovania nešťátnymi subjektmi z dôvodu prisudzovaného politického presvedčenia v súvislosti s tlmočnickou činnosťou pre ozbrojené sily USA. Ako z rozhodnutia odporcu vyplýva, odporca vychádzal z tohto, že z príručky UNHCR týkajúceho sa oprávnenosti pri vyhodnocovaní potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Afganistanu (z augusta 2013) vyplýva, že existujú tzv. potenciálne rizikové profily osôb. Doplnil, že táto príručka vymenúva niektoré takéto skupiny. Navrhovateľa ako bývalého tlmočníka, je možné z hľadiska tohto členenia UNHCR zaradiť k „civilistom spojených alebo vnímaných ako podporujúcich Afganské národné bezpečnostné sily alebo medzinárodné vojenské sily“. Ďalej doplnil, že podľa uvedenej príručky UNHCR sa protiviládne elementy mali údajne vyhrážať a zaútočiť na afganských civilistov, ktorí pracujú pre medzinárodné bezpečnostné sily, ako vodiči, tlmočníci, alebo ako iné civilné kapacity. V súhrne spomenutej časti príručky UNHCR uvádza, že na základe predchádzajúcej analýzy sa domnieva, že v závislosti od jednotlivých okolností prípadu, osoby spojené alebo vnímané ako podporujúce vládu alebo medzinárodné spoločenstvo, vrátane medzinárodných vojenských síl, môžu potrebovať medzinárodnú ochranu utečencov z dôvodu ich (vnímaného) politického názoru.

Podľa odporcu je zřejmé, že podstatný význam pri posudzovaní nároku na udelenie štatútu utečenca zohrávajú, tak ako to vyplýva aj z textu príručky UNHCR, individuálne okolnosti prípadu konkrétneho žiadateľa. Samotná domnienka, že osoba s prisudzovaným politickým názorom môže potrebovať medzinárodnú ochranu je preto nedostatočná pre udelenie azylu. Odporca preto posudzoval všetky dôvody uvedené žiadateľom v azylovom konaní. V priebehu konania nič nenasvedčovalo tomu, že by žiadateľ v krajine pôvodu čelil prenasledovaniu v súvislosti s vnímaných (prisudzovaným) politickým názorom. Keďže navrhovateľovi počas pobytu v Afganistane nekonfrontoval nijaký subjekt, či už fyzická osoba, alebo predstavitelia napr. Talibanu a nečelil v krajine nijakým reálnym problémom, ktoré by súviseli či už s jeho prácou tlmočníka, alebo všeobecne s jeho osobou, podľa odporcu neexistuje indícia, ktorá by čo i len naznačovala, že mu bolo spoločnosťou, resp. časťou spoločnosti prisudzované nejaké politické presvedčenie, či názor. Prenasledovanie z dôvodov zastavania určitých politických názorov preto odporca vylúčil.

Nad rámec uvedeného odporcu poznamenal, že príručka UNHCR nie je právne záväzný dokument. Je to publikácia obsahujúca názory a stanoviská. Čo sa týka Afgancov žiadajúcich o azyl a zároveň patriacich do jednej z potenciálne rizikových skupín, príručka uvádza len, že môžu potrebovať medzinárodnú ochranu.

Odporca poukázal na to, že zákon o azyle pozná dve formy medzinárodnej ochrany - udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany, pričom Príručka UNHCR nedefinuje aká forma medzinárodnej ochrany má byť afganským žiadateľom poskytnutá, čo je možné vyložiť si tak, že to ponecháva v kompetencii

zodpovedných národných štátnych orgánov zaoberajúcich sa posudzovaním azylových žiadostí a vždy sa odvíja od individuálneho prípadu každej osoby. V prípade žiadateľa poskytnutie doplnkovej ochrany, podľa odporcu plne vyhovuje odporúčaniu plynúcemu z príručky UNHCR.

Na základe zistenia, že navrhovateľ činnosť tlmočníka vykonával od 27.03.2009 do 13.10.2013, pričom prácu tlmočníka mal ukončiť v októbri 2013, a až do odchodu z krajiny pôvodu začiatkom júna 2014, približne po dobu 8 mesiacov sa nachádzal v Kábule, pričom nič z toho, čo žiadateľ počas konania uviedol, nenasvedčuje tomu, že by bol psychicky, či fyzicky zavraždený Talibanom, odporca dospel k záveru, že navrhovateľ objektívne nečelil v krajine svojho pôvodu žiadnej forme prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, resp. nepreukázalo sa, že by v nej bol prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd, tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle, resp. z Konvencie. Preto dôvody jeho žiadosti, tak, ako ich uviedol a zdôvodnil v priebehu konania o azyle, nemožno považovať za relevantné z hľadiska udelenia azylu na území SR.

Odporca napokon uviedol, že navrhovateľ má trvalý pobyt v Kandaháre, žil však v Kábule u svojej tety, pričom prácu tlmočníka, ktorú ukončil v roku 2013, vykonával mimo svojho bydliska, konkrétne v okrese Bagram, v provincii Parwan.

S poukazom na prípad navrhovateľa, odporca poukázal na závery Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade H. a B. v. Spojené kráľovstvo vyplývajúce z rozsudku z 9. apríla 2013, a to že jedinci, ktorí sú vnímaní ako podpora pre medzinárodné spoločenstvo môžu preukázať skutočné a osobné riziko zo strany Talibanu v závislosti od konkrétnych okolností prípadu, povahy ich spolupráce s medzinárodným spoločenstvom a ich profilu. Súd však nie je presvedčený, že sa preukázalo, že každý s napojením na OSN alebo americké ozbrojené sily, a to aj v Kábule, môže byť považovaný za osobu, ktorej hrozí reálne nebezpečenstvo zaobchádzania v rozpore s článkom 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bez ohľadu na profil osoby, alebo aj to, či naďalej pracuje pre medzinárodné spoločenstvo.

Z uvedeného je zrejmé, že odporca pri posudzovaní činnosti navrhovateľa pre americké ozbrojené sily ako tlmočníka náležite zohľadnil jednak profil jeho osoby, posúdil skutočnosť, či napojením na tieto zložky v minulosti u neho hrozí reálne nebezpečenstvo zaobchádzania ako namietal.

Odporca po analýze profilu osoby navrhovateľa, jeho činnosti ako bežného tlmočníka pre ozbrojené sily USA, zohľadnení doby (cca 8 mesiacov), počas ktorej žil po skončení práce tlmočníka žil bez kontaktu s hnutím Taliban v inom mieste ak pôvodne pracoval, a po objektívnom vyhodnotení informácií o krajine jeho pôvodu s ohľadom na konkrétny prípad žiadateľa dospel k záveru, že v prípade navrhovateľa neexistuje reálna hrozba jeho prenasledovania z dôvodu prisudzovaného politického presvedčenia. S takýmto záverom sa stotožnil krajský súd a najvyšší súd nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by sa mal od názoru krajského súdu odkloniť. Naopak námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní nepovažoval za spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd dospel k záveru, že odporca v priebehu správneho konania všetky skutočnosti uvedené navrhovateľom objektívne vyhodnotil a komplexne posúdil. Najvyšší súd sa stotožnil so záverom odporcu, že na základe výpovede navrhovateľa a všetkých dostupných informácií bolo možné ustáliť, že navrhovateľ nespĺnil zákonom stanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastavania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o opravnom postavení utečencov (ďalej len „Konvencia“) a zákona o azyle.

Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že právne závery rozsudku EŠP zo dňa 9. apríla 2013 v prípade H. a B. proti Spojenému kráľovstvu (sťažnosť č. 70073/10 a 44539/11), ktoré odporca použil na podporu svojho záveru o tom, že navrhovateľovi nehrozí zo strany hnutia Taliban prenasledovanie za prácu tlmočníka pre americkú armádu, boli vzhľadom na podobnosť okolností

prípadu s prípadom navrhovateľa prenositeľné a aplikovateľné.

Podľa rozsudku ESĽP v prípade H. a B. proti Spojenému kráľovstvu spolupráca s medzinárodným spoločenstvom by mohla v určitých prípadoch predstavovať pre niektoré osoby zo strany Talibanu nebezpečenstvo. Toto nemožno vzťahovať na akékoľvek spojenie s OSN alebo ozbrojenými silami USA, ale záleží na jedinečných okolnostiach každého prípadu či povahe predmetnej spolupráce.

Najvyšší súd dodáva, že navrhovateľ v správnom konaní nepredložil tvrdenie či dôkazy, ktoré by svedčili o tom, že by práve z dôvodu svojho významného postavenia či funkcie by mohol byť cieľom násilia zo strany Talibanu, teda, nepreukázal, že by sa v jeho prípade jednalo o prípad, ktorý by bol svojou povahou jedinečný.

Navrhovateľ bol radovým tlmočníkom. Mal trvalý pobyt v Kandaháre, žil však v Kábule u svojej tety, pričom prácu tlmočníka, ktorú ukončil v roku 2013, vykonával mimo svojho bydliska, konkrétne v okrese Bagram, v provincii Parwan. Navrhovateľ po vyhrážkach zo strany Talibanu prácu tlmočníka pre ozbrojené sily USA ukončil a 8 mesiacov po skončení práce tlmočníka žil v Kábule. Nič nenasvedčuje tomu, že po ukončení práce tlmočníka by bol psychicky, či fyzicky zastrašovaný Talibanom.

Pre porovnanie v prípade H. a B. proti Spojenému kráľovstvu (sťažnosť č. 70073/10 a 44539/11), sťažovateľmi boli afganskí občania, ktorí požiadali v Spojenom kráľovstve o azyl, pretože sa v krajine pôvodu obávali nebezpečenstvo zo strany Talibanu kvôli ich práci pre medzinárodné spoločenstvo. Jeden pôsobil ako vodič u OSN a druhý ako tlmočník pre ozbrojené sily USA. Ich žiadosť bola zamietnutá čiastočne ako nedôveryhodná, čiastočne tiež kvôli možnosti vnútorného presídlenia do hlavného mesta Kábulu.

Z rozsudku ESĽP zo dňa 9. apríla 2013 prípade H. a B. proti Spojenému kráľovstvu, v ktorom ESĽP rozhodol, že vyhostenie sťažovateľov afganskej národnosti, ktorí v Spojenom kráľovstve neúspešne žiadali o azyl kvôli obavám pred Talibanom, nepredstavovalo porušenie článku 3 Dohovoru vyplýva, že ESĽP svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že situácia v Afganistane všeobecne nepredstavuje nebezpečenstvo pre navrátilcov neúspešných žiadateľov o azyl, čo napokon sťažovatelia ani neuvádzali. Svoju žiadosť o udelenie azylu odôvodňovali svojimi obavami pred Talibanom, od ktorého im malo hroziť nebezpečenstvo kvôli ich spolupráci s medzinárodným spoločenstvom. Keďže k vládnemu návrhu presídlenia sťažovateľov do Kábulu sťažovatelia neuviedli nič, čo by ho znemožňovalo, ESĽP nepovažoval za potrebné skúmať riziká v iných častiach krajiny. Pre hodnotenie rizík v Kábule bolo významné o.i. konštatovanie Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov uvedené v jeho Guidelines, že väčšina cieľných vražd zo strany protivládnych skupín sa udiala v ich baštách. Nórska vládna organizácia Landinfo k tomu vo svojej správe dodala, že nebolo hlásené žiadne zabíjanie radových spolupracovníkov medzinárodného spoločenstva (teda nie napr. vysokých štátnych predstaviteľov) v oblastiach, kde protivládne skupiny nemajú kontrolu (ako napríklad Kábul).

Cez námietku, že počet cieľných vražd v oblastiach predtým považovali za bezpečné v poslednej dobe vzrastá, ESĽP nepovažoval za preukázané, že by bol Taliban motivovaný, či dokonca schopný prenasledovať radových spolupracovníkov v Kábule či na ďalších územiach, ktorá nemá pod svojou kontrolou. Hoci podľa ESĽP nie je vylúčené, že by spolupráca s medzinárodným spoločenstvom mohla v určitých prípadoch predstavovať pre niektoré osoby zo strany Talibanu nebezpečenstvo, toto nemožno vzťahovať na akékoľvek spojenie s OSN alebo ozbrojenými silami USA, ale záleží na jedinečných okolnostiach každého prípadu či povahe predmetnej spolupráce. V prípadoch obidvoch sťažovateľov nebolo možné tvrdiť, že by tieto okolnosti vnútroštátne orgány riadne neprešetrili. Žiadny zo sťažovateľov nepredložil tvrdenie či dôkazy, ktoré by svedčili o tom, že by práve oni z dôvodu svojho významného postavenia či funkcie mohli byť cieľom násilia zo strany Talibanu - prvý sťažovateľ bol iba vodičom, druhý radovým prekladateľom. ESĽP preto uzavrel, že k zásahu do práv sťažovateľov vyplývajúcich z článku 3 Dohovoru by vyhostením do Afganistanu nedošlo.

Na základe vyššie uvedených dôvodov bolo možné uzavrieť, že odporca sa riadil právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozsudku sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015, keď doplnil

dokazovanie, zaujal stanovisko k navrhovateľom vyjadreným obavám z prenasledovania z dôvodov prisudzovaného politického presvedčenia, a to nielen v kontexte odporúčania vyplývajúceho z Príručky UNHCR: Posudzovanie žiadosti žiadateľov o azyl z Afganistanu, ale aj v kontexte rozsudku ESLP zo dňa 9. apríla 2013 prípade H. a B. proti Spojenému kráľovstvu a dospel k záveru, že v prípade navrhovateľa neboli splnené podmienky pre udelenie azylu.

Podľa odvolacieho súdu bolo možné uzavrieť, že odporca po doplnenom dokazovaní v intenciách právneho názoru vyjadreného v predchádzajúcom rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 10Sža/38/2015 zo dňa 11.11.2015, učinil správny záver o tom, že navrhovateľ nebol vystavený prenasledovaniu z dôvodov zastavania určitých politických názorov, či už priamych alebo mu prisudzovaných, čím neboli splnené ani z tohto pohľadu podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 8 zákona o azyle.

Odvolací súd na základe uvedeného nemohol postupovať inak, ako napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako súladné so zákonom potvrdiť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.